

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247473

สมรรถนะตามสาขางานบริการของบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

อัญญาณี ศรีวันรินทร์

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)
ปีการศึกษา 2553

600252518

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

สมรรถนะตามสายงานบริการของบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

อัญมณี ศรีวัชรินทร์

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)
ปีการศึกษา 2553
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

COMPETENCY IN SERVICE WORK OF LIBRARIANS AT PRIVATE
TERTIARY INSTITUTIONS LIBRARIES IN BANGKOK
METROPOLIS AND ITS ENVIRONS

UNYAMANEE SRIWATCHARIN

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
(LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE)

2010

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ สมรรถนะตามสายงานบริการของบรรณารักษ์ห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
ชื่อผู้เขียน นางสาวอัญมณี ศรีวัชรินทร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
รองศาสตราจารย์ ดร. สุนีย์ กาศจำรุญ ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนายุทธ ชนธิติ
อาจารย์เอมอร พิทยายน

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

Wm H W

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุทธิพิธ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ว่าที่ ร้อยตรี ดร. กฤษณพล จันทร์พรหม)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุนีย์ กาศจำรุญ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนายุทธ ธนชิตี)

..... กรรมการ
(อาจารย์เอมอร พิทยายน)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ สมรรถนะตามสายงานบริการของบรรณารักษ์ห้องสมุด

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ชื่อผู้เขียน นางสาวอัญมณี ศรีวัชรินทร์

ชื่อปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ปีการศึกษา 2553

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สุนีย์ กาศจำรุญ ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนายุทธ ธนธิติ
3. อาจารย์เอมอร พิทยายน

247473

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อ (1) ศึกษาสมรรถนะตามสายงานบริการที่เป็นจริงของบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนและในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (2) เพื่อศึกษาสมรรถนะตามสายงานบริการที่ต้องการพัฒนาของบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนและในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และ (3) เพื่อศึกษากิจกรรมที่ใช้เพื่อการพัฒนาสมรรถนะตามสายงานบริการของบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนและในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในฝ่ายบริการของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 28 แห่ง สถิติที่ใช้คือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สมรรถนะตามสายงานบริการทางวิชาชีพที่เป็นจริงของบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอน ผู้ใช้ให้เข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ที่ห้องสมุดของท่านจัดให้บริการมาก ส่วนระดับสมรรถนะทางวิชาชีพที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมากเท่ากันสองด้านคือ การพัฒนาสมรรถนะทางด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวิชาชีพทางห้องสมุดและความเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศ

2. สมรรถนะด้านส่วนบุคคลที่เป็นจริงของบรรณารักษ์ตามสายงานบริการพบว่า สมรรถนะด้านการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นอยู่ในระดับมาก และสมรรถนะส่วนบุคคล ที่ต้องการพัฒนาในระดับมาก คือความสามารถทางด้านการสื่อสาร สามารถพูด ฟัง อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี

3. ความสำคัญของกิจกรรมที่ใช้เพื่อการพัฒนาสมรรถนะตามสายงานบริการของ บรรณารักษ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัย พบว่ากิจกรรมด้านที่ต้องการ พัฒนามากคือการเข้าร่วมประชุม/สัมมนาทางวิชาการในสายวิชาชีพและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงการใช้สมรรถนะตามสายงานบริการของห้องสมุดสถาบัน- อุดมศึกษาเอกชนให้เกิดประสิทธิภาพ

ABSTRACT

Thesis Title Competency in Service Work of Librarians at
Private Tertiary Institutions Libraries in Bangkok
Metropolis and Its Environs

Student's Name Unyamanee Sriwatcharin

Degree Sought Master of Arts

Field of Study Library Science and Information Science

Academic Year 2010

Advisory Committee

1. Assoc. Prof. Dr. Sunee Karschamroon Chairperson
2. Asst. Prof. Dr. Thanayuth Thanathiti
3. Mrs. Aem-On Phitthayayon

247473

In this thesis, the researcher investigates (1) the competency of librarians in performing actual service work at the libraries of private tertiary institutions in Bangkok Metropolis and its environs. The researcher also inquires into (2) the desire of the librarians under study to develop greater competency in service work. Finally, the researcher considers (3) activities in which these librarians engage for the sake of further developing their competency in service work.

The research population consisted of librarians working in the service section of libraries at twenty-eight private tertiary institutions.

Using techniques of descriptive statistics, the researcher analyzed the data obtained in terms of percentage, mean and standard deviation.

Findings are as follows:

1. Competency in actual professional service work performed by the librarians under study in an overall picture was at a high level in the aspect of teaching users how to access the information resources provided by the libraries at which they are employed. In respect to the desire of these libraries to develop fuller competency, these desires were at a high level in the two aspects of developing greater competency in respect to basic professional knowledge and overall knowledge of library science.

2. In studying the actual personal competency of librarians in service work, the researcher found that this competency in the aspect of accepting other people's opinions was at a high level. The desire to develop personal competency at a high level was the desire of these librarians to have communicative ability in English such that their oral, aural, reading and writing levels in English would be at a good level.

3. The activities used in developing competency in service work on the part of the librarians were overall evinced at a moderate level. Insofar as activities conducing to developing higher levels of competency are concerned, it was found that the most pressing need for development is greater participation in professional academic meetings and seminars and others related matters. Greater participation in such activities would be an efficient means of augmenting and enhancing the development of the service work competency of these librarians employed in libraries at private tertiary institutions.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้เป็นอย่างดี ด้วยความกรุณาเป็นอย่างสูงจาก คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบไปด้วย รองศาสตราจารย์ ดร. สุณีย์ กาศจำรุณ อาจารย์เอมอร พิทยานน ดร. ธนายุส ธนธิติ ที่ให้ความกรุณาเสียสละเวลา อันมีค่าให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง ตลอดเวลา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างมาก และขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทุกสาขาวิชา เพื่อการเรียนรู้การศึกษาให้ได้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ในสาขาบรรณารักษศาสตร์ตั้งแต่รุ่น 12-15 ทุกคนที่ ช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้กันด้วยดีเสมอมา

ขอบคุณคณาจารย์ และเพื่อนร่วมงานในสถาบันรัชตภาคย์ที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณครอบครัวอันเป็นที่รักยิ่งของข้าพเจ้า คือ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ ๆ และน้อง ๆ ทุก ๆ ท่าน ที่เป็นกำลังใจ จนทำให้มีวิทยานิพนธ์ในฉบับนี้ขึ้นมา

ขอกราบขอบพระคุณบุคคลที่กล่าวมาข้างต้น ด้วยความเคารพ ศรัทธา รักและ ระลึกถึงอยู่เสมอ

อัญมณี ศรีวัชรินทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(8)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญภาพประกอบ.....	(13)
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2 เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ	8
แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะตามสายงานของบรรณารักษ์.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ทางมาตรฐาน.....	41
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	62
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67

บทที่	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	68
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	70
ตอนที่ 2 สมรรถนะตามสายงานบริการของบรรณารักษ์.....	74
ตอนที่ 3 กิจกรรมที่ใช้เพื่อการพัฒนาสมรรถนะของบรรณารักษ์.....	85
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	87
สรุปผลการวิจัย.....	88
อภิปรายผล	90
ข้อเสนอแนะ	95
ภาคผนวก	
ก แบบสอบถาม.....	96
ข ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC).....	107
บรรณานุกรม.....	113
ประวัติผู้เขียน	120

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ขอบเขตด้านประชากร	4
2	องค์ประกอบย่อยของความสามารถด้านทักษะวิชาชีพ (technical competency)	30
3	องค์ประกอบย่อยของความสามารถด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคล (interpersonal competency).....	32
4	องค์ประกอบย่อยของความสามารถด้านสติปัญญา (intellectual competency).....	33
5	องค์ประกอบย่อยของความสามารถด้านธุรกิจ (business competency)	35
6	จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย	63
7	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	70
8	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	71
9	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	71
10	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	72
11	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามฝ่ายปฏิบัติงานของบรรณารักษ์.....	73
12	ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามสายงานบริการของบรรณารักษ์ด้านสมรรถนะทางวิชาชีพ ระดับสมรรถนะของท่านในปัจจุบัน.....	74
13	ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามสายงานบริการของบรรณารักษ์ด้านสมรรถนะทางวิชาชีพ ระดับสมรรถนะที่ท่านต้องการพัฒนา	77

14	ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับ สมรรถนะในการปฏิบัติงานตามสายงานบริการของบรรณารักษ์ ด้านสมรรถนะส่วนบุคคล ระดับสมรรถนะของท่านในปัจจุบัน.....	80
15	ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับ สมรรถนะในการปฏิบัติงานตามสายงานบริการของบรรณารักษ์ ด้านสมรรถนะส่วนบุคคล ระดับสมรรถนะที่ท่านต้องการพัฒนา	82
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสำคัญของกิจกรรมที่ใช้ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะตามสายงานบริการของบรรณารักษ์	85

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะและผลการปฏิบัติงานที่ต้องการ	10
2 สมรรถนะตามสายงาน และสมรรถนะความเป็นมืออาชีพที่สอดคล้อง กับวิสัยทัศน์ขององค์กร	37